

## ÇOCUK GÖZÜ

### KÜÇÜK MOR BALIK VE AYL A ÇINAROĞLU

Bu yaz Boğaziçi Üniversitesi Yaz Okulu'nda Çağdaş Türk Çocuk Edebiyatı başlıklı bir ders verdim. 18 pırl pırl gençle birlikte 36 saat nitelikli çocuk kitaplarını okuduk, tartıştık, konuştuk. Çok varışlaştıran bir ilk deneyimdi benim için. Sonra sınav zamanı geldi ve sınav sorularından biri Küçük Mor Balık kitabının resimli kitap değerlendirme ölçütleri doğrultusunda incelenmesiydi. Bir öğrencim sorusunu yanıtlamış uzun uzun, sonra da yanıtının sonuna bir not eklemiş. "Hocam, sınavda bile bize böyle güzel bir kitap okuttuğunuz için size çok teşekkür ederim." İşte bu ayki yazımın konusunu o teşekkürü okur okumaz belirledim. Teşekkürü asıl sahibine iade etmek ve sizlerle Ayla Çınaroğlu'nun eserlerinden üçünü paylaşmak bu ayki amacım.

On parmağında on marifet olan insanlardan Ayla Çınaroğlu. Yazıyor ve resimliyor, DGSA mezunu. Çocuk edebiyatının neredeyse her alanında eserleri var. Şiirleri, tiyatro oyunları, masalları, öyküleri, resimli kitapları ve iki romanı ile 2-12 yaş grubuna 1972 yılından beri hizmet ediyor. Yayımlanmış 50'yi aşkın eseri var. Eserlerinin tümünü ve aldığı ödülleri [www.aylacinaroglu.com](http://www.aylacinaroglu.com) veya [www.ucanbalik.com.tr](http://www.ucanbalik.com.tr) adreslerinden görebilirsiniz. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü bu yıl 17-19 Ekim tarihleri arasında Çocuk ve Gençlik Yazınında Ayla Çınaroğlu başlıklı bir sempozyum düzenliyor; tüm eserleri orada derinlemesine tartışılacak. Çocuk edebiyatı alanında dünyanın en saygın ödülü olan H.C. Andersen ödülünün de Türkiye yazar adayı. Türkiye'de bu ödüle aday gösterme sorumluluğu Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneğine ait. Çınaroğlu 70 ülke arasında Türkiye'yi temsil ediyor. Andersen ödülü sonuçları Nisan 2008'de belli olacak. Çınaroğlu eserleri ile hizmet vermenin dışında Çanakkale kentine de bu yıl MAVİ TAY isimli çocuk kültür evi armağan ederek, çocuklara adanmışlığının kalıcı bir kanıtını daha kişiliğinin belirgin özellikleriyle uyumlu, sade, mütevazı ve asil bir biçimde gerçekleştirdi.

İlk ele alacağım eser, Veli'nin Kurabiyesi. 2006 yılı IBBY (Uluslararası Çocuk ve Gençlik Kitapları Kurulu) Onur Listesinde Türkiye'yi temsil etmekte olan bu eser şimdi düzenlenen sergilerde dünyayı dolaşarak bizi temsil ediyor. Çınaroğlu'nun hep yazıp hem çizdiği bu eser paylaşmanın tadını anlatıyor. Kocaman kurabiyesi ile bahçeye çıkan Veli, arkadaşı Ali'ye kurabiyesinin yarısını, köpeği Çomar'a kalan yarının yarısını, küçük sincaba kalan çeyreğin yarısını vereyim derken kala kala bir minik lokma kurabiye kalıyor kendine. Ama o minik lokma en tatlısı, daha da tatlısı paylaşmanın tadı. Evrensel bir eser olduğu için, dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun bir çocuğun yüreğine dokunabileceği için ve özgün, sade, konuyu destekleyen çizimleri nedeniyle IBBY Onur Listesinde ülkemizi temsil etmesi için seçilen bu eseri okul öncesi çocukları olanlara öneriyorum.

Küçük Mor Balık ise tıpkı yazarı gibi birden çok işlevi aynı anda gerçekleştiriyor. Hem renkleri öğretiyor, hem sayıları öğretiyor, hem kare, üçgen ve daire şekillerini tanıtıyor hem farklı olanların bile aslında ortak bir yanları olduğunu ve farklılıklarla birlikte uyum içinde var olabileceğini sezdiriyor, hem de yalın ve şiirsel bir dille çocuğun dil zevkini geliştiriyor. Tüm bunları üst düzey bir dilsel ve görsel estetik uyumla gerçekleştirmeyi başarıyor. Bir okul öncesi kitabı daha ne yapsın?

"Çocuklar şiirle büyümeli. Sevinci, coşkuyu, acıyı, hüznü, anadilinin müziğiyle yüreğinde duyabilmeli" diyen Çınaroğlu, çocuklar için yazdığı şiirleri Şiir Gemisi isimli eserinde toplamış. Çocuğun günlük hayatında karşılaşabileceği her şey şiire konu olmuş. Bilye, uçurtma, dondurma, trafik lambası, hayvanlar, doğa olayları, aile bireyleri. Barış önemli bir tema Çınaroğlu için tıpkı sevgi gibi. Sevgiyi en geniş anlamıyla değerlendiriyor şiirlerinde, doğayı, hayvanları, kitapları, aileyi seviyor ama en çok Atatürk'ü seviyor. "Sevgiyle bakmalı dünyaya, saygıyla/Yediğin ekmeğe, içtiğin suya/Eşe, çocuğa, konu komşuya/Sevgiyle bakmalı, saygıyla" diye seslenen yazar Bir Ağacım Var şiirinde ise "Bir ağacım var, o ağaç/Benim desem yalan olur/Senin desem yalan olur/Gökte bulutun/Uçan kuşun/Topağın ve yağmurun/Böceklerin/Rüzgarların/Ve en güzel duyguların ağacıdır/Ağacım" diyerek doğadan gelen haz duygusunun insanlığın ortak duygusu olduğunu sezdiriyor. Sahip olmak yerine doğayla beraber huzurla var olmanın güzelliğini anlatıyor. Ayıptır, günahıdır, yasaktır yargılarının bol olduğu toplumumuzda Çınaroğlu ayıp konusunu şöyle ele almış şiirinde: "Ayıp bir şey söylesem /Annem kızar/Babam kızar/Öğretmen kızar/Ama ayıp değil mi yaptığımız/Siz koskoca amcalar/Şu tüfekler/Tabancalar/Bombalar?"

Bu ayki yazımı sevgili Ayla ınaroğlu'nun BİZ OKURUZ Őiirinin son dörtlüğü ile bitireyim.  
Biz okuruz  
Biliyoruz  
Okumak sevmek demek  
En zor olanı baŐarmak  
Kendini bilmek demek.

Anlamsız yarıŐlardan, kavgadan, itif kakaŐtan, yalan dolandan uzak sevgi ve Şiir dolu geçsin Eylül ayınız.

Ayfer Gürdal nal  
[ahru@tnn.net](mailto:ahru@tnn.net)

Dünya Gazetesi Kitap eki  
2007 - Eylül